

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Integralna zaštita višnje od prouzrokovavača biljnih bolesti i štetočina

Dr. Novica Miletić

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Integralna zaštita

- Integralna zaštita prema definiciji obuhvata sve raspoložive mere u suzbijanju biljnih bolesti i štetočina (agrotehničke, biološke i hemijske)
- Kada su u pitanju hemijske mere koriste se selektivni insekticidi
- Hemijska sredstva se koriste u optimalnim rokovima i na bazi praga štetnosti

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Cocomyces hiemlalis

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

C.hiemalis

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Značaj i štetnost *C.hiemalis*

- Javlja se u svim rejonima gajenja višnje u svetu, značajna je i u Srbiji
- Pegavost lista je posebno izražena u humidnim krajevima
- U kišovitim godinama može dovesti do potpune defolijacije višnje
- Usled defolijacije plodovi ostaju sitniji i poremećeno je formiranje cvetnih pupoljaka za sledeću godinu

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biologija *C.hiemalis*

- *C.hiemlals* prezimljava u apotecijama u opalom lišću, u ovim apotecijama se formiraju askospore koje vrše primarne zaraze
- Askospore se oslobadjaju od cvetanja pa 4-6 nedelja kasnije (najosetljivi period višnje od precvetavanja i mesec dana kasnije)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biologija *C.hiemalis*

- Posle pojave prvih pega nastaju sekundarne zaraze koje se mogu ostvarivati do kraja sezone
- Najpovoljniji uslov za razvoj *C.hiemalis* je kišovito vreme u navedenom periodu, a optimalne temperature su 16-20°C

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Suzbijanje *C.hiemalis*

- Osnovu zaštite od *Chiemalis* čini primena fungicida
- U kišovitim godinama neophodno je obaviti veći broj tretiranja
- Prvo tretiranje treba započeti u fenofazi precvetavanja
- Sledeća tretiranja u intervalu 7-14 dana (ako je kišovito kraći vremenski intervali i obrnuto)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Suzbijanje *C.hiemalis*

- Od fungicida mogu se koristiti ditiokarbamati (mankozeb) i dodin
- Mankozeb koristiti za prva tretiranja i tretiranje posle berbe
- Dodin koristiti kada su formirani plodovi

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Stigmina carpophyla

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Značaj, štetnost i suzbijanje *S.carpophila*

- Ovo oboljenje može biti štetno na višnji, ali je manje značajno u odnosu na druga gljivična oboljenja višnje i retko se ukazuje potreba za direktno suzbijanje ovog patogena, već se istovremeno suzbija sa *C.hiemalis*

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Monilinia spp.

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Monilinia spp.

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Monilinia spp.

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Monilinia spp. značaj i štetnost

- Gljive iz roda *Monilinia* predstavljaju patogene koji nanose najveće gubitke u prinosima u svetu
- Štetnost u kišovitim godinama može biti i do 100% (sušenje grančica i trulež plodova)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biologija *Monilinia* spp.

- *Monilinia* spp. prezimljava u rak ranama ili mumificiranim plodovima
- U proleće sa kretanjem vegetacije dolazi do aktivacije gljive i stvaranja novih konidija
- Najčešće infekcije se dešavaju u vreme cvetanja (kasnije sušenje grančica)
- Infekcije plodova se dešavaju u vreme njihovog dozrevanja

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biologija *Monilinia* spp.

- Medjutim i mladi plodovi mogu biti zaraženi ako su povredjeni
- Optimalne temperature za infekciju su 22-25°C, na ovim temperaturama dovoljno je da cvet bude vlažan 3-4 h
- Na nižim temperaturama potrebno je duže vlaženje cveta

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Suzbijanje *Monilinia* spp.- agrotehničke mere

- Formiranje uzgojnog oblika koji će obezbediti najbolje provetravanje
- Sakupljanje i iznošenje mumificiranih plodova
- Orezivanje i spaljivanje zaraženih grančica
- Optimalno djubrenje azotom
- Adekvatno suzbijanje štetočina i sprečavanje bilo kakvih mehaničkih oštećenja

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Suzbijanje *Monilinia* spp.- primena fungicida

- Tokom mirovanja vegetacije tretiranje preparatima na bazi bakra
- Za sprečavanje sušenja grančica neophodno je obaviti dva tretiranja, neposredno pre cvetanja i u punom cvetanju
- Za suzbijanje truleži ploda potrebno je izvesti jedno do dva tretiranja od početka sazrevanja plodova

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Suzbijanje *Monilinia* spp.- primena fungicida

- Od fungicida mogu se koristiti: Tiophanat metil, Boscalid, Piralokstrobin, Ciprodinil Tebukonazol, Iprodion
- Zbog mogućeg razvoja rezistentnosti gljive na navedene fungicide potrebno je naizmenično ih koristiti

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biljne vaši

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biljne vaši

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biljne vaši, značaj štetnost

- Biljne vaši se javljaju svake godine i mogu naneti značajne štete
- Prouzrokuju uvijanje vrhova mladara i njihovo sušenje
- Na plodovima se javlja medna rosa

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biljne vaši, biologija

- Biljne vaši prezimljavaju u stadijumu jaja, koje je locirano u pazuhu pupoljka
- Iz jaja se legu osnivačice koje stvaraju kolonije vašiju koje naseljavaju novopriraslu lisnu masu
- U junu prelaze na sekundarne domaćine (zeljaste biljke)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Biljne vaši, suzbijanje

- Osnovno tretiranje za suzbijanje biljnih vašiju je u fenofazi precvetavanja
- Od insekticida mogu se koristiti preparati na osnovi dimetoata i acetamiprida

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Rhagoletis cerasi

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi, značaj i štetnost

- Trešnjina muva predstavlja najznačajniju štetočinu višnje u našoj zemlji
- U našim uslovima javlja se svake godine bez obzira na vremenske uslove
- Direktne štete pravi prouzrokujući crvljivost plodova
- Indirektne štete, pospešuje razvoj *Monilinia* spp.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi, biologija

- Trešnjina muva prezimljava u stadijumu lutke u zemljištu
- U našim uslovima ima jednu generaciju godišnje
- Imago se pojavljuje polovinom maj i hrani se nektarom biljaka
- Ženke počinju da odlažu jaja na plodove (ispod pokožice) kada oni počinju da sazrevaju

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi, biologija

- Nakon embrionalnog razvića pile se larve koje se ubušuju u plod
- Najčešće se jedna larva ubušuje u jedan plod

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

R.cerasi, suzbijanje

- U našim uslovima trešnjina muva se mora suzbijati insekticidima
- Tretiranje treba obaviti pre ubušivanja larvi u plodove
- U zavisnosti od godine neophodno je obaviti jedno do dva tretiranja
- Ključno tretiranje je u promeni boje plodova višnje
- Danas se najčešće koristi acetamiprid

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Eryophidne grinje

USAID Agribusiness Project

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Eryophidne grinje

- Poslednjih godina eryophidne grinje postaju sve značajnije štetočine višnje
- Svojom ishranom oštećuju list i mogu smanjiti prinos, posebno ako se prenamnože 20-25 dana pred berbu
- Suzbijanje se vrši posle berbe, cilj je da sledeće godine bude njena slabija pojava
- Akaricidi: Piridaben, Fenpyroksimat, Fenazaqin

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Zaštita višnje

- Bakar, mirovanje vegetacije
- **1.** Ciprodinil, beli baloni (Chorus)
- **2.** Boscalid + Piralokstrobin, cvetanje, Boscalid
- **3.** Mankozeb (Dithane) + Dimetoat (Perfection), precvetavanje
- **4.** Dodin (Silit, Agrodin), 10-15 dana kasnije
- **5.** Tiofanat metil (Funomil, GalofunginT) + Acetamiprid (Afinex, Tonus, Mospilan), početak zrenja
- **6.** Sanmite, Demitan, Masai + Mankozeb, po berbi

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Hvala na pažnji!

USAID Agribusiness Project